

Uredništvo in upravnništvo
v Ljubljani, „Narodni dom“.

Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirani dopisi se ne spre-
jemajo.
Oglasil po dogovoru.

UNIJA

GP. n. Licejalna knjižnica
Ljubljana.
je dodati
poštno.

ŠTEV. 14. LETNIK I.

Ljubljana, dne 28. aprila 1923.

POSAMEZNA STEVILKA 1 DINAR.

Praznik dela in ljubezni.

Leto za letom na dan prvega maja v tovarnah in podjetjih počiva delo. Delavske množice prirejajo shode, izdajajo posebne knjižice, v dolgih manifestacijskih pohodih po ulicah mest slave praznik dela.

Od prvih početkov izrazitejšega delavskega gibanja je delavstvo prvi maj porabilo, da dvigne zavest solidarnosti, da v pohodih po mestnih ulicah kaže svetu svojo silo in odločnost vztrajati v boju za svoje pravice do konca. Na prireditvah tega dne so govorniki poudarjali glavne točke programa in pozivali delavstvo na odpor proti vsemu, kar ni organizirano v socialističnih strankah.

Prvi maj je izzveneval v dan agitacije in v pregledovanje bojnih vrst. Tako je izgubljal ta veličastni dan na svoji lepoti in globoki resnosti.

Prvi maj je praznik dela. Ta dan naj se vsemagajoči roki dela klanja naj se v človeški rod, pogloblja naj se v skrivnost resnice, da je in more biti samo delo odrešenik sveta. Samo iz dela more izvirati ozdravljenje težkih gospodarskih sil. Ta dan naj se narodu vcepja v duše in srca ljubezen do dela in spoštovanje do težkega

kladiva, do velikih tovarniških obratov. Izrabljali so do danes svetost praznika prvega maja. V srca in duše množic so mešali samo sovraštvo do dela, risali so delo kot trpljenje človekovo in ne kot sladkost življenja. Zato so na dan prvega maja poudarjali samo zahteve in pravice, ki jih naj in tudi mora — imeti človek dela, nikdar pa se ni čulo o dolžnostih, ki naj jih izvršuje človek dela napram sočloveku dela. Z demagoškimi gesli so razne socialistične stranke trgale raz delo sijaj božanstvenosti in ga obdajale z grozami in mukami, z gnusnostjo, umazanostjo, s težkim dimom; mesto da bi raz delo izruvali madež izvirnega greha, ki je človeku v kazni od Boga naložen in bi mu dali sijaj čednosti, božanstvenosti in ljubezni, so delo teptali v tla, zasovražili so stroje, izložbe, pisarne in urade, ravnatelje in uradnike — kakor, da si v vsem tem ne tičeta gore dela, ki je potrebno za človeški rod. Dolga desetletja so slikali Delo črno in ko so mislili, da je delavcu delo že zadosti v nadlego in težavo so zakričali besedo o komunizmu, ki proklinja Delo in vse uspehe, ki iz Dela izvirajo. »Vsi smo jednaki!« je šlo po deželi. Tisti, ki dela dolgo in naporno in vspešno je jednak tistemu, ki dela malo, nenaporno in brez ve-

likega napora — kajti želodec pridnega je enak želodcu lenega.

Tako so skozi desetletja moralno kvarili delavstvo, ker so ga vzgajali v odporu proti delu. Tako vidimo dandanes žalostno resnico, da delavstvo ni zmožno prevzeti in voditi veliki obrat, kjer se melje žito, ki daje kruh tudi vsem delavskim rodbinam. Mliniski veleobrat, v katerem dela čudeže sila Dela, je v očeh današnjega delavca sovražnik delavca. Iz srca delavčevega ne grede vezi ljubezni do stroja v obratu. In koliko je delavec v tem obratu, ki bi hoteli z mirno vestjo in ob polni zavesti in odgovornosti prevzeti celotno tehnično in trgovsko vodstvo obrata?

V delu je rešitev. Delu je treba vrniti sijaj čednosti in ljubezni. Po delu kriči cela država, ki se ob dejstvu, da je vse naše delo samo razdiralno delo, pogreza v težke dni. — Prvi maj je praznik dela in ta praznik bo delavstvo slavilo s prisego, da bo ljubilo svojo državo in da ji bo dalo vse sile svojih rok in — svojega razuma. Iz izvrševanja te prisege bo vzklila doba popolne socialne pravičnosti, enakosti in bratstva.

Prvi maj je praznik ljubezni. Tih gaj šepeče, zeleni in cvete. V svetost tega hrama stopa ljubezen, da

odide hrupu sveta, sovražnosti ljudem, da si pošepeče o nadzemskih stvarih, ki blaže dušo in hlade srce. Po trudu dneva hiti ljubezen v tih gaj, da najde tam mir sreč in silo duši za trpljenje prihodnjih dni.

Razdivjanost divja med nami. — Človek je človeku volk, ljubezen in usmiljenje umirati. Izkoriščanje človeka od človeka zavzema vedno močnejši obseg.

Poslušajmo klic, ki nam gre nasproti iz gozdov, polja in travnikov! Odložimo vsaj samo za en dan sovraštvo, zavedajmo se, da smo bratje — ljudje, ki smo vsi poklicani, da uživamo vso srečo tega sveta. Ta dan naj zamre v nas podivjanost in v naša srca naj se samo za hip vseli blaženo bratstvo in ljubezen. Pogledjmo samo ta dan okoli po bornih stanovanjih, po bolnicah in sirotišnicah, po trpljenju ljudi in samo ta dan se zavedajmo, da naša sreča ne more biti popolna, ako je ne vidimo tudi v ljudeh okoli sebe.

Združimo delo in ljubezen in udarili smo v skalo, iz katere more priteči najčistejši studenec naše sreče.

Pred silo tega studenca zbeže vsi naši izkoriščevalci, oderuhi in goljufi in vsi politični demagogi.

Žrtve na Zaloški cesti.

Te dni smo se jih spominjali z bridkostjo v srcu. Zapustili so nena doma žene in deco, očete in matere in vse kar so ljubili.

Slovenski komunistični voditelji so bili, ki so tirali ubogo nezavedno maso pred nabite puške. Komunizem je krvav, revolucija hoče krvi in krvi.

Naš narod ni zadosti krvavel na svetskih bojiščih, zahotelo se je še nekim ljudem, ki med vojno niso imeli prilike videti krvi, da si ogledajo doma, kako lepo toplo teče iz človeških teles.

Naše delavstvo je takrat slepo drvelo za pridigarji novega komunističnega raja, slepo jim je verjelo vse laži in brezumnosti. Obljubljali so mu neomejeno delavsko cesarstvo, samo treba mu je vzeti s silo oblast v svoje roke.

In delavstvo je v slepi strasti naskočilo bajonete in padle so žrtve... Voditelji, pridigarji pa so se poskrili po uredništvih, ko je kri zapeljane mase pomočila Zaloško cesto...

Jezus je dal svoje življenje za svoje ljudske mase, kojim je pridigoval svoj krivoverski nauk. Ni se skrival pred farizeji.

Danes takratni voditelji zopet prihajajo na dan; ako so se spame tovali in bodo ljudstvo učili pameti in treznosti v politiki in nastopih potem dobro; ako jim pa le količkaj še brenči v glavi o nasilju mase in žrtvovanju delavskega razreda za njihove komunistične težnje, ki naj se izpolnijo čez nekaj tisočletij ali pa nikdar, potem jim bomo poskusili obrezuspešiti njihovo delavskemu razredu pogubno delo.

Za nekaj let imamo dosti žrtev. Naš narod naj se mirno razvija dalje, da more zaceliti vse rane, ki mu jih je vojna doba prizadjala. Unija hoče, da se razširi demokratska misel med vsemi sloji naroda.

Vsi sloji naroda tvorijo narod. Ako je en sloj naroda slab ali bolan, tedaj boleha cel narod. Zato se mora narod v vseh svojih slojih poskusiti do viška okrepiti. Narod, ki ga obvladuje sama kapitalistična družba, ravno tako boleha kot današnje rusko boljševiško carstvo. Evolucijsko izravnavanje blagostanja med vsemi sloji naroda to jenaš ideal. Čim večji razvoj kapitala, tem večji

morajo biti njegovi izdatki za delavski sloj. Pravilno obdavčenje pridobitnih slojev, tudi kmeta, to je, kar ustvarja demokratizem v narodu. Delavstvo nujno rabi državno upravo, ki naj mu bo najboljša zaščitnica od bojnega brezobzirnega kapitala.

Zato mora stremeti za tem, da se ta uprava čim bolj izboljšuje. Čim večji vpliv bo imelo delavstvo na dobri razvoj državne uprave, tem bolje zanj. V naši državi se uprava šele razvija, zato so pogibeljne za vse sloje naroda torej tudi za delavstvo vse politične katastrofe, ki zaustavijo razvitek uprave ali pa slednjo preokrenejo v popolnoma nov pravec. Največji interes delavstva je, da državna mašina dela ter se ne zaustavi ne ponoči in ne podnevi, le tako se mu bo polagoma tudi način njegovega življenja preobrazil na bolje.

Unija je za socialno evolucijo, ker ne mara, da se delavske mase žrtvujejo niti utopijam političnih norcev niti brezobzirnim demagoškim eksperimentatorjem, niti surovemu bojnemu kapitalu.

Ali še eno plat nam kaže ta žalostni dogodek iz Zaloške ceste, ki se je dogodil pod klerikalnim režimom nekdanje Brejčeve vlade. Na komando SLS se je streljalo takrat na delavstvo.

Danes je ravno isto delavstvo, ki je takrat nastopalo proti vladi te stranke v Ljubljani tesno zvezano z njo. Njegovi voditelji so se pobratili na življenje in smrt. Zakaj? Zato, ker so danes eni kot drugi proti redu v državi.

Treba je, da se delavstvo enih kot drugih reši za vselej!

Tudi delavstvo mora biti za red v državi, ker od reda živi, od nereda pa umira.

Od neredov, ki so jih provocirali tedanji nesrečni vodje komunističnega pokreta, je delavska masa do prinesla krvave žrtve na Zaloški cesti! —

Več previdnosti!

Iz raznih strani se nam poroča, da se hujska delavstvo proti onim delavcem in uslužbencem, ki so vstopili v »Orjuno«. Zakaj se vrši ta gonja, nihče prav ne ve. V takem slu-

čaju je treba vedno zasledovati, kdo ima dobiček od tega, in potem sklepati, kje je vzrok.

Ni videti pametnega razloga, zakaj bi delavec ne smel pristopiti »Orjuno«. Če je lahko vstopil v komunistično organizacijo ali pa v klerikalne, ni vzroka, da bi mu kdo zameril, da vstopi po svojem prepričanju n. pr. v »Orjuno«.

»Orjuno se boje Nemci, nemčurji, klerikalni protidržavni elementi in sploh vsi, ki so proti državi. Čemu bi se je balo delavstvo, nam ne gre v glavo.

Boje se jo morda tisti, ki prejemajo denar iz Moskve, da tu ustanavljajo prevratne organizacije in pripravljajo atentate.

Zlasti se je boje iz tujine privandranji, ki jemljejo domačinom kruh in jih zatirajo.

Čemu torej ta gonja?

Jasno je, da je delavstvo nahujskano zoper svoje tovariše od nemčurjev in klerikalcev. Delavstvo je v tem slučaju orodje v rokah spretnih intrigantov, ki si sami ne upajo na dan, pa izigravajo druge. Ni je večje sramote, kakor če igra delavstvo vlogo nekakih nemčurskih policajev in faroških mežnarjev.

Delavstvo, ki se da tako zlorabljati, je pač kakor neumna čreda, ki jo pastirji z bičem lahko naženejo, kamor jim je treba. In magari proti lastnemu narodu. Nemški fabrikanti, nemčurski uradniki in poduradniki in faroški priganjači so duša in početniki vse te gonje zoper tovariše delavce, ki so po svojem prepričanju vstopili v narodno organizacijo.

Le tako naprej zaslepljeni in kmalu boste povsod imeli tuje delavce, ki vas bodo izpodrivali. Le ubijajte narodno misel in žagajte na veji, na kateri sami sedite. 10.000 prošelj inozemskih delavcev je priglašeni za sprejem v delo v Jugoslaviji. Če bi šlo po volji onih, ki ščuvajo delavce zoper svoje brate, bi bili oni že tu. K sreči so še pametnejši ljudje na svetu, nego tiste prazne glave, ki se dajo ščuvati kakor živina. Previdnost in pamet bi bila zelo priporočljiva napram vsem tistim, ki hujskajo na bratomorni boj. Vsi ti ptiči so v resnici v — tuji službi!

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Slovenska industrija.

Članek prinašamo dobesedno tako, kakor ga je prinesla »Delavska Slovenija«, ki izhaja v Ameriki. Čitatelje opozarjamo na ta članek in jih prosimo, da ga natančno prečitajo.

Iz članka se natančno razvidi, da bo treba naše gibanje nameriti v popolnoma drugačni smeri, ako hočemo, da bo naše delo rodilo sadove. Potreba bo začeti s poukom na deželi. Hujskanje stanu zoper stan bo boralo prenehati.

Če pregledamo današnji položaj slovenskega kmetijstva, vidimo, da je vkljub vedno racionalnejšemu in intenzivnejšemu gospodarstvu v težki krizi. Srednjega kmeta sicer preživljata visoko stoječa živinoreja in gozd, mali kmet, katerih je ogromna večina, pa pridela na polju mnogo premalo za lastno prehrano, živine in gozda ima pa tudi premalo, da bi nogel odprodajati. Pomanjkanje je torej pri našem kmetu zelo občutno, vsled česar bi se morala razdeliti čim prej še ostala veleposestniška zemlja in tudi del gozdov. Naše agrarno vprašanje pa seveda vkljub temu še daleko ne bo rešeno. Nujno bo potrebno, da se slovensko kmetijstvo z izdatno državno podporo specializira na nekatere najbolj dobičkanosne sadeže, za katere sta naša zemlja in naša klima primerni (n. pr. hmelj in sedobno) ter na gojenje plemenite živine. Vkljub temu pa naše kmetijstvo seveda ne bo moglo nikdar več preživljati vsega slovenskega prebivalstva, ki se je v zadnjih desetletjih v naravnost strašnih množinah moralo izseljevati v Nemčijo in v Ameriko ter si služiti kruha v tamošnjih rudnikih. Žena z otroci je ostala doma, obdelovala borno posestvo, mož je pa odšel v Ameriko, prihranil nekaj tisočakov in se vrnil, da je odšel sin.

Slovenija že doslej nikakor ni brez industrije, ona je že danes industrijsko najbolj razvita pokrajina naše države. Glede na veliko bogastvo naših gozdov je jasno, da se je razvila najvišje lesna industrija. Naše šume pokrivajo 680.000 ha z letnim naravnim prirastkom 2,5 milijona kubičnih metrov. Razen gorivega drva se je nasekalo v njih n. pr. le-

ta 1920. skupno 170.000 kubičnih metrov trdega in 860.000 kubičnih metrov mehkega lesa. Eksploatacijo naših gozdov vodi cela vrsta lesnih podjetij, ki imajo skupno 100 parnih in 1944 vodnih žag z 153 polnojar-menikov, 2015 navadnih jarmov, 3949 rezil in 1022 cirkularjev, zaposlenih je bilo pa v teh podjetjih okroglo 4000 oseb. Ta les se izvozi deloma neobdelan, deloma ga pa obdeluje cela vrsta industrijcev, zadrug, društev in obrtnikov in sicer izdelujejo navadno pohištvo, zvito pohištvo, stole, glasovirje, vozove, parkete, merila, cveke, rakve, lesno volno, sode, rešeta, metle, strojila in zamaške za domačo rabo in za eksport. Važna panoga naše lesne industrije je tudi veliko pridelovanje oglja.

Poleg lesne industrije igra pri nas najvažnejšo vlogo rudarska industrija, ki se razteza v glavnem na premog, svinco in cink. Premogokopov imamo pri nas okroglo 50, a v pogonu je jedva polovica, ki pa producira danes 40 odstotkov vse premogovne produkcije v Jugoslaviji, to je okroglo 1.250.000 letno z 12.000 delavci. Premoga je v izobilju po vsej Sloveniji, le v nekaterih krajih je iz novejših formacij, vsled česar kvalitativno zaostaja, dočim dajejo nekateri rudniki najboljši premog, n. pr. Zabukovica (5400 kalorij), Zagorje (4.720 kal.), Hrastnik (4.680 kal.), Trbovlje (4.330 kal.) itd. Največje število premogovnikov se nahaja v rokah »Trboveljske premogokopne družbe« (ustan. l. 1872.) in samo njeni rudniki producirajo letno okroglo 1 milijon ton premoga (samo Trbovlje pol milijona ton), to je nad tri četrtine vse slovenske produkcije. Od tega premoga porabi okroglo polovico naša industrija, ostanek pa železnice in ostale pokrajine naše države.

Prvi najvažnejši naš narodno gospodarski problem je tedaj ta, kako prehraniti oni del našega naroda, ki se ne more preživljati od svoje grude? Odgovor na to naše vitalno vprašanje je samo eden, namreč z industrijo. Ustvaritev velike slovenske industrije je tedaj eksistenčne važnosti za naš narod in kdor bi nam to v katerikoli obliki oteževal ali oviral, zadeva naš narod v srce, mu onemogočuje eksistenco. Od svoje nove države zahtevamo zato v prvi vrsti, da nas čim najbolj podpre v našem stremljenju po ustvaritvi čim večje industrije, za katero imamo pa tudi prav vse predpogoje, namreč veliko število najboljših delavnih moči, les, premog, vočne sile in že precej dobro urejena prometna zveza.

Precej bogati so tudi naši svinčni rudniki, ki leže večidel v severnem delu Slovenije in so najmodernejše urejeni. Leta 1920. se je produciral v njih 52.000 centov

svinca, delalo je pa okroglo 1000 delavcev. Važna sta dalje še dva črnkova rudnika z najmodernejšo črnkarno v Celju. Poleg tega se dobiva v Sloveniji še baker, antimon, mangan, grafit, železo itd., a ti so večji del propadli, ker so prešibki. Eno največjih naših narodnih bogastev pa predstavlja znameniti rudnik živega srebra v Idriji, ki je žal pripadel Italiji.

Dolžnost davkoplačevalcev v II. četrtletju 1923.

(Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za leto 1923. Ako davek za leto 1923 še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega predpisa. V tej smeri izplačani obroki se obračunijo povodom predpisa za leto 1923.

V 14 dneh po dospelosti še neporavnani davki se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunijo, poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin že 4 odstotke tirjanega zneska.

II. Občna pristojbina.

Prošnje za enotno obdačenje obratovališče, ki se nahajajo v eni in isti davčni občini, se morajo v smislu § 37. zakona o osebnih davkih vložiti najkasneje do konca meseca junija t. l.

III. Posebna pristojbina.

Javni računodaji zavezana podjetja so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija predložiti napoved za odmero posebne pridobnine.

IV. Invalidski davek.

Denarni zavodi so dolžni predložiti davčnim oblastem do 30. aprila t. l. obračun o invalidskem davku, ki odpade na izplačane ali pripisane obresti hranilnih vlog leta 1922, kolikor presegajo celoletno 100 dinarjev.

V. Dospelosti davkov.

Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov l. 1922, še ni predpisan je plačati obroke po višini zadnjega predpisa. V tej smeri plačani obroki se obračunajo povodom predpisa leta 1923.

V teh 14 dneh po dospelosti še neporavnani davki (z dokladami vred) se prisilno iztirjajo, za kar se zaračunijo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin že 4 odstotke tirjanega zneska.

VI. Davek za poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni do 30. aprila 1923 odprijeti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1923. Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenega v l. 1922, so zavezani plačati sočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za leto 1923, v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisa za leto 1923.

VII. Davčni predpisni izkazi.

Davčna oblastva razgrinjajo predpisane izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju t. l., torej v času od 1. do 15. aprila t. l. Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se zagrnejo v omenjenem času, poteka po preteku nadaljnjih 15 dni, to je koncem aprila t. l.

STE ZE PRIDOBILI NOVEGA NAROČNIKA ZA »UNIJO«?

Inozemstvo.

Štirje samomori v eni noči v Berlinu. To je za veliko mesto nekaj navadnega, bo marsikdo rekel. Toda ti samomori pa so v resnici nekaj ne navadnega — vsi nesrečniki so se usmrtili, iz strahu pred smrtjo od gladi.

Novi oblaki ob Baltiku. Litvinska vlada je sklenila, ne sprejeti odločitve zavezniških poslanikov, po kateri bi pripadla Vilna Poljakom. Poljska je začela zbirati čete v Vilni in sedaj grozi resna vojna nevarnost ob Baltiku. Rusija se bi gotovo udeležila te vojne, zato je stališče tem bolj opasno. Ako se odloči litvinska patriotska organizacija Schaul, katero podpirajo litvinske organizacije v Ameriki, poskusiti zasesti znova Wilno, je vojska neizogibna.

Narodni zastopnik — krade. Poljski narodni poslanec Jozef Walczak je bil minule dni obsojen na 3 milijone mark ali mesec dni zapore, ker je ukradel v jedilnici poljskega parlamenta žlice, vilice in drugo tako robo. Pri nas se še kaj takega ni pripetilo. Torej imamo v gotovih ozirih še vedno boljše poslance, kakor po drugih državah.

Ponesrečeni Jugoslovani v Ameriki. Ameriški list »Glas Naroda« poroča, da se je v Ameriki v New Meksiki v nekem rudniku ponesrečilo 28 Slovanov, 4 Hrvati in 17 Slovencev. Imenoma navaja list sledeče žrtve: Fr. Ravnihar, Jos. Delost, T. Oblak in Flor. Papež.

V Ameriki je ubilo v premogovniku v S. Ledé City Adama Škrlija, ro-

dom iz Begunj pri Cerknici. Pokopan je bil v Clevelandu. Dalje se je ponesrečil v Ameriki Fr. Indof iz Vač, podsulo ga je kamenje. Vsled poškodbe je umrl v bolnici.

Sedem milijonov otrok v Rusiji brez domov. Če upoštevamo moralno propalost sedanje dobe, v kateri so ti zapuščeni malčki čisto prepuščeni, potem si lahko mislimo, koliko teh otrok si bo rešilo čisto srce.

Konec zaprek za pridobitev ameriškega državljanstva. Po vojni so v Združenih državah v Ameriki vsem tistim izseljencem, ki niso hoteli za časa vojne vstopiti v ameriško vojsko, sprejem v ameriško državno službo odklonili. Letos z novembrom, ko preteče pet let po sklepu miru, ta zakon ugasne. S tem bo tudi zelo mnogim slovenskim izseljencem — ustrezno.

Okradena grofica. Grofici Hildi Nako je bilo ukradenih med vožnjo iz Budimpešte na Dunaj biserov in briljantov za 785 milijonov avstrijskih kron.

Za zblizanje podonavskih držav dela zadnje čase zelo mnogo predsednik francosko-ogrskega razsodišča Francois da Barra. Francoz da Barra ima, se zdi, od francoske vlade misijo. Ogrsko časopisje je tej misiji čezdalej bolj naklonjeno.

Nečloveški oče. V Marglōdu na Madžarskem je čevljar Porpas prerazil vrat svojim peterim otrokom. Štirje otroci so bili takoj mrtvi, peti pa je smrtonovarno ranjen. Po dejanju se je Porpas obesil. Vzrok: beda.

Redukcija oficirjev v Italiji. Vojni minister je odpustil iz službe 2000 častnikov, ki so bili na dopustu in niso imeli stalnega. Pri nas nekaj takega tudi ne bi škodovalo. Davki bi se s tem gotovo zmanjšali.

Amerika pripravlja omejitev sedanjega izseljeniškega zakona in bo radi pomanjkanja dela zopet omogočila večje naseljevanje.

Žrtve dela. V Rudniku Fontaine pri južnoafriškem mestu Johannesburg je nastala eksplozija, vsled česar se je rudnik popolnoma sesul. — V njem je pokopanih nad 100 domačinov.

Odkrita ponarejalnica bankovcev. Blizu Zavelj so stražniki zapazili pri neki hiši bežati tri osebe, katere so zasledovali. Vdrli so v hišo ter našli v kleti gorečo svečo in 670 bankovcev po 50 lir. Bankovci so bili že izgotovljeni, manjkalo jim je le še takojmenovano vodeno znamenje. Vse tiskarsko orodje je zaptlenila policija.

Žalosten konec irskih upornikov. Iz Dublina se poroča, da je boj med vladnimi četami in uporniki končan. Uporniki so se bili ukopali v shamonski kotlini, kjer so jih bile vladne čete obkolile in uničile.

Podlistek.

R. S.

Hudobna hči.

XI.

Pretedlo je nekaj let. Med tem se je marsikaj izpremenilo v Dolenji vasi, pa tudi drugod, pri naših znancih. Poglejmo najprej k sosedu Markonu! Kdo je mladi mož, ki stopa ponosno po dvorišču in kriči nad lenim hlapcem? Kot da je gospodar! To ni stari Markon, ki se je pravkar prikazal na vežnem pragu in ki se prijazno smehlja bližajočemu se korenjaku. To je novi gospodar na njegovem posestvu. In če si ga natančneje ogledaš, boš videl, da je to nekdanji Bičev Lojze, naš dobri znanec! Čudna so pota božje previdnosti. Lojze, kateremu so na tako krut način ugrabili njegovo izvoljenko in ki je moral toliko trpeti zaradi njene nesrečne smrti, je dobil za ženo Markonovo edinko, ki je bila skoro za deset let mlajša od njega. Dobil jo je, čeprav ni bil gruntarski sin in čeprav ni imel denarja. Imel pa je pridne roke in vrhu tega je bil pošteni in od nog do glave. Fant ni dopadel samo lepi, bogati deklici, ampak tudi njeni starši so bili vsi navdušeni zanj. Ko je prosil za njeno roko, so bili takoj zadovoljni. In nikdar jim ni bilo žal. Kajti boljšega

moža in zeta si niso mogli želeli. Lojze je ljubil svojo ženko, ki ga je i po zunanosti i po značaju spominjala na njegovo blagopokojno Tinco, njene starše pa je spoštoval, kot da sta mu lastna oče in mati. Pridno je delal in uspehi njegove marljivosti in razumnosti so bili vsak dan očitnejši. Tako moramo reči, da so imeli pri Markonovih res lepo in srečno življenje.

Vse drugače pa je bilo pri Gorjančevih na Pečeh. Matevž, ki je bil nekdanj tako vesel in ki je tako rad hodil na lov, se je po oni nesreči čisto izpremenil. Pravzaprav je bil nedolžen, saj ni vedel, da bo njegov strup tako usodepoln, vendar ga je neprestano pekla vest. Očital si je kar naprej, da ni ravnal prav. Ponoči so ga mučile in preganjale strašne sanje. Velikokrat je vstal sredi noči in blodil kot v polnu okoli, iskajoč miru, ki pa ga ni našel. Ljudi se je izogibal, najrajši je bil kar sam. Na Korenetove se ni smel niti spomniti. Nežo, ki mu je bila nekoč tako draga, je sedaj sovražil iz dna srca, ker je bil prepričan, da je samo ona kriva njegovega nemira. Oče mu je prepustil posestvo, ker je njegov starejši brat že umrl, ali tudi posestvo mu ni moglo vrniti nekdanjega veselja in miru. Posestvo potrebuje pridne gospodnije, on pa na ženitev niti mislil ni več. Včasih je delal, pridno delal,

da malo pozabi, včasih pa je pustil vse skupaj in šel in taval okoli po gozdih kot izgubljen. Včasih se ga je tudi napil in večkrat so ga našli blatnega in vsega opraskanega v kakem jarku. Vse to je seveda močno vplivalo na njegovo zdravje. Prehladil se je. Postal je trd v rokah in nogah, da ni mogel nikamor več. Moral je ostati doma. Najrajši je videl, da so ga pustili pri miru. Ljudje pa tudi niso silili vanj, ko so videli, da ni za nobeno govorico in sploh za nobeno reč. Nazadnje se mu je še omračil um in revež je trpel, kot le more človek trpeti.

Nekega jutra pa so ga našli mrtvega v njegovi spalnici. Smrt se ga je usmilila in ga rešila njegovega trpljenja.

Neža in Marjana sta živeli pusto, samotno življenje. Za nikogar nista marali, pa tudi njiju ni maral nihče. Nikamor nista upali iti, kot bi se bali ljudi, kot bi vsi kazali za njimi s prsti in kričali: Morilki! Posebno Neža, ki je bila mnogo slabotnejša od svoje sestre in ki je bila popolnoma odvisna od nje, je le z največjo težavo prenašala pezo bremena, ki je ležalo na njeni duši. V delu in molitvi je skušala utolažiti pekočo vest. Pa včasih ni mogla niti delati niti moliti. Takrat se je zatekla v kak temen kotiček, da bi se razjokala, ne da bi jo kdo opa-

zil. Ali tudi jokati ni mogla, pač pa jo je bolelo srce, kot bi ga ji hotelo razgnati. Ponoči ni mogla spati. Slišala je kar naprej stopinje, kot bi hodila okoli njena mati, iščoča pokoja. In ko je zadremala, je videla v sanjah žalostni obraz svoje sestre, ki je morala zapustiti svet v cvetju svojega življenja. Premetavala se je po trdi postelji in stokala v spanju. In zbudila se je zjutraj bolj utrjena, kot je zvečer legla spat. Najhujše pa je bilo, da ni imela žive duše, kateri bi mogla zaupati svoje gorje. Niti sestri ni mogla potožiti, ker jo je dobro poznala in ker se je bala njene brezsrčnosti.

Toda nobeno veselje ni nemiinljivo, pa tudi nobeno trpljenje ni večno. Neža je silno oslabela in težka bolezen jo je vrgla na posteljo. Sedaj šele ji je stopil njen greh v živih barvah pred oči, ko je videla, da se ji bliža konec in da bo morala iti za sestrom in materjo. Hotela se je izpovedati in očistiti vest, predno stopi pred sodni stol. Duhovnemu gospodu hoče povedati vse po pravici — in on ji bo dal odvezo, odpustil pa ji bo tudi Bog, saj pokoro je delala že dosti dolgo.

»Marjana, pojdi po gospoda; prosim te, izpovedati se hočem, predno umrjem...« Marjana je nekaj zagodila in odšla iz hiše. »Ne morem že več poslušati te nerge! Kdo bo več-

Domače vesti.

Kralj in kraljica prideta na Bled.

Poroča se, da hočeta kralj in kraljica tudi letos preživeti nekaj tednov na Bledu. Tja dospeta najbrže v drugi polovici junija. V vili »Suvobor« so odredjene nekatere stavbene preureditve.

Kralj in kraljica obiščeta predsednika Milleranda. Čuje se, da namerava romunska kraljica z našo kraljevo dvojico v Pariz, kjer je za nje že pripravljeno na Quai d'Orsay. Pri tej priliki obiščeta kralj Aleksander in kraljica Marija predsednika francoske republike Milleranda.

Sprejem novincev k finančni kontroli. Oblastni inšpektorat finančne kontrole v Ljubljani opozarja, da se rešitve prošelj za k finančni kontroli večkrat po nepotrebnem zavlečejo ker so vložene po navadi na neprava mesta ali pa so slabo sestavljene. — Prošnje naj se naslavlajo izključno na Oblastni inšpektorat fin. kontrole v Ljubljani, kako naj bodo sestavljene in opremljene, pa prejmejo prošilci potrebna navodila lahko pri vsakem oddelku finančne kontrole.

Generalni izseljeniški komisariat se preloži iz Zagreba v Beograd. Bo sicer malo nerodno to za nas Slovence. Vsak, ki se bo hotel izseliti, bo moral iti iskati dovoljenja v Beograd.

Cene morajo biti označene v dinarjih. Zakon o pobijanju draginje določa, da morajo biti v vseh trgovinah, izložbah itd. označene cene posameznih predmetov, da jih lahko vsakdo takoj vidi. Na vprašanje, kako je umeti označene cene, je minister za socialno politiko odredil, da morajo biti označene vse cene v dinarjih, ker je v vsej državi dinar plačilna svota.

Štirikratni morilec. V Osijeku je bil pred kratkim aretiran neki Tot iz Sente, ki ima na vesti štiri umore.

Pri Sv. Križu pri Slatini se je obesil posestnikov sin Mirko Ogrizek, ker so mu domači branili poročiti se z revno sosedovo hčerko.

V Loki pri Št. Janžu na Dravskem polju so našli v Dravi neko okrog 20 let staro utopljenko. Sumi se, da je nesrečnica, ki je bila najbrž v drugem stanu, šla prostovoljno v smrt.

Nagla smrt. Anton Zurej, kolar na Bežigradu pri Celju, star 68 let, je prišel po opravkih v Celje in se na okrepčilo podal v neko gostilno. Naročil je golaž in pol litra vina. Preden pa se je začel posluževati zajuterka, ga je obšla nenadoma slabost. Sklonil se je nad mizo in par minut nato zaspal za večno. Zadel ga je kap.

V Spodnji Hudini pri Celju so iz struge Majdičevega mlina potegnili utopljenko. Komisija je dognala, da je nesrečnica Ana Raušer iz Trnovelj.

se ji je za trenutek zdelo, kot da ji je odleglo. Nato pa se je naenkrat dvignila in zopet padla nazaj. Smrt je položila nanjo svojo koščeno roko...

»Kje pa je Marjana?« so vprašale sosede, ko so videle, da imajo mrliča v hiši in da ni gospodinje nikjer. Pogledali so po vseh prostorih, a nikjer je niso mogli najti. Nato je odšel Bičev Lojze, mladi Markon, ki je bil tudi navzoč, v hlev, da pogleda še tam. A tudi v hlevu je ni bilo. Pogledal je na podu. Marjane nikjer. Ko pa je odprl svišli, bi bil skoro padel vznak: Tu je bila Marjana. Visela je na debeli vrvi, zadržani okoli vratu. »Sama si se kaznovala,« je rekel in hitel nazaj v hišo, da pove, kaj da se je zgodilo...

Dva dni pozneje so pokopali v Dolenji vasi dva mrliča. Nežo so položili v grob poleg matere, Marjano pa so zagrebli tam zadaj v neblagoslovljeni zemlji.

Po smrti svojih sester je prevzel gospodarstvo pri Korenetovih Joža, ki je na ta način zopet združil precejšen del nekdanjega očetovega premoženja. Sedaj ni več hodil v mlin in ker je bil priden, ker je imel dobro ženo in ker so bili tudi otroci dobri in pridni, je še dolgo živel srečno in zadovoljno. Konec.

Na veliko soboto se je sprla s svojimi domačini, kar je povzročilo njen obupni čin.

V Dobavi pri Brežicah so neznani tatovi vdrli v trgovino Franca Pergerja in pokradli raznega blaga v vrednosti 80.000 K, deset celih črnih boks-kož vrednih 10.000 K, 20 kg podpliatov, deset parov čevljev in še drugih stvari. Blago so odnesli skozi okno prodajalne.

V Slovenski Bistrici je znani nemškutarski čevljar Janez Teger zakričal mariborskemu odvetniku g. dr. Ravniku, da je »bindišer hund«. Predrzni izzivatelj je bil za nemškutarsko prijaznost obsojen na pet tednov strogega zapore. Stajerskim nemškutarjem po volitvah raste greben. Nič čudnega, ko se pa čutijo v zatišju klerikalnih gromovnikov.

Osební vlak je trčil v noči od 22. na 23. aprila pred kolodvorom Sava v tovrni vlak. Par oseb je bilo poškodovanih, nekaj voz tovornega vlaka pa je bilo razbitih.

Vlak je povozil na kolodvoru v Sjski železnicarja Ivana Plevelj, ki je vsled hudih poškodb kmalu umrl.

Aretacija glavnega urednika »Radnika« v Beogradu. V torek je aretirala beograjska policija glavnega urednika komunistič. glasila »Radnika«, Milivoja Kaljevića, ker je na zborovanju komunistične stranke med drugim rekel: »Ne preostaja nam nič drugega, kakor da pograbimo za puške, gremo na ulice in ubijemo, kogar srečamo, da tako protestiramo proti sedanjemu krvavemu režimu, ki se naslanjasamo na bajonete in puškina kopita«. Proti Kraljeviću se bo postopalo v smislu zakona o zaščiti države.

Kaznovana tovarna sladkorja v Bečkerek. Finančni minister je podpisal sklep, na podlagi katerega se kaznuje tovarna sladkorja v Bečkerek s 300.000 dinarji globe vsled nepravilnih transakcij z devizami.

Našim fantom, ki službujejo po južnih krajih in ki bi zaradi tega poseben radi čitali slovenske časopise, svetujemo, da prifisnejo na uredništva klerikalnih listov, da manj hujskajo, da zlasti ne napadajo vojske in kralja, ker le tako bo mogoče doseči, da bodo slovenski listi zopet dovoljeni. Samo tedaj pa naši fantje ne bodo trpeli zaradi klerikalnih hujskarij, kar se danes, sicer nad vse krivično, toda vendarle dogaja. Prav dobro bi sploh bilo, da bi klerikalci več delali za naše fante in ne samo govorili.

Kuga? V Brodu ob Kolpi se je pojavila kuga. Vsled tega so morali orožniki prepovedati vsak dohod iz Hrvatske na Kranjsko. Istotako je zabranjeno Kranjcem potovati na Hrvatsko.

Italijansko - jugoslovanska pogajanja je hotela paritetna komisija v Rimu že skoro začeti in s par besedami končati, ker so prišli Italijani z novimi zahtevami, ki so za nas nesprejemljive. Čudno je to, da ravno Italijani prihajajo vedno z novimi zahtevami in da naša delegacija vse to mirno prenaša.

Delavei! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov Peter Kozina & Co., Tržič, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo, Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Politični pregled.

Pašiću se nikamor ne mudi. — Že deseti dan traja vladna kriza. Briga to njega, če narod trpi. To vemo mi vsi. Da je pa temu treba napraviti konec, je dolžnost vseh trpinov, da protestirajo, da pride do upostavitve vlade. Vladnih kriz smo že siti do grla.

Volilci čakajo. Mesec dni je že prešlo, odkar so bile volitve in je dobila SLS ogromno večino glasov. Sedaj se vse sprašuje, kdaj doživimo uresničenje klerikalnih obljub. Kdaj pridejo fantje iz južnih krajev, kdaj bo moka po 5 kron, kdaj bo izvedena agrarna reforma? Voditelji od SLS na delo! Volilci čakajo!

Spahovi muslimani se v Beogradu bolj in bolj trkajo na prsi, češ, da

so monarhisti. Uzaljeni so, da jih Beograd smatra za revizioniste, a jih ne vprasa, čemu so in kaj zahtevajo. Ako pa bi bili pozvani v avdienco, bi razložili, da ne zahtevajo ničesar drugega kot široko upravo Hercegovine. Dr. Spaho bi kroni postal tak odgovor, da bi se z njim zadovoljile tudi ostale grupe in bi ategnil muslimanski klub priti celo v kombinacijo široke koalicije... Gospodje muslimani delajo široke skoke in mnogo bolj odkrito priznavajo svoj zagrebški glavobol nego klerikalci.

U bogi avtonomisti. Koliko je bilo pisanja in govorenja o avtonomiji. Kakor da bi bila sv. Trojica, so se ljudje pred njo odkrivali, prekrizovali ter metali na kolena. Takoj prve dni po volitvah, ko so klerikalci, nijani zmage, pokazali svoje prave namene, so odstavili avtonomijo ter zahtevali »federacijo«. Teden nato pa je prišlo iztreenje in od takrat naprej niso klerikalci zatajili le federacije, marveč tudi avtonomijo. Ako bi jih hotel Pašić vzeti v vladu, ali pa jim vsaj prepustiti Slovenijo v eksploatacijo, bi drugih zahtev sploh več ne stavili ter se zadovoljili tudi s samoradikalnim centralističnim režimom. Tako so klerikalni generali sami svoje dete zadavili. Vsega usmiljenja so vredni tisti avtonomisti, ki so klerikalcem šli s tako vneto na limanice. Iz njih se sedaj vse norčuje. Na Stajerskem vse govori, da je avtonomija že na Zidanem mostu in se nahaja v treh vagonih. Ko jo razkužijo, da ne bo več smrdela po Beogradu in po Srbiji, pravijo, da bo stopila v polno veljavo. Takrat bo sladkor po 10 kron, moka pa po 4 krone. U bogi, zapeljani avtonomisti.

Kaj vse strah rodi. Klerikalci so bili ves pretekli teden v strašnih skrbeh. Z vso gotovostjo so že računali, kako bodo zagospodovali v vladu. Imeli so že vse osebe pripravljene, da zasedejo važna mesta. Gosp. kanonik Nadrah je z vso naglico skliceval v Jugoslovansko tiskarno ustanke šolskega odseka, ki je izdeloval nove smernice in predloge za šolsko reformo v duhu klerikalizma. Vse je bilo že pripravljeno na skok. Pa je prišel v Beogradu preokret, katerega je »Slovenec« ves teden negiral ter vsak dan na novo lagal. Še v nedeljo je »Slovenec« objavil beograjske vesti, ki so bile ravno nasprotno z »Jutrovim« ter z debelimi črkami naznanjal svojim lahkovernim bralcem, da je proti koaliciji z demokrati tako ministrski svet kot radikalni klub. Iz strahu, da bi prišli demokrati v vladu, si je »Slovenec« kar na debelo izmislil, kako strašno so demokrati poparjeni, ker da bo Pašić sestavil samoradikalno vladu, ali pa vladu s klerikalci. Vse to je pisal, kakor rečeno, »Slovenec« še v nedeljo, ko je bilo po avdienci na dvoru že absolutno jasno, da klerikalci — in naj se še tako ponujajo — ne pridejo več v vladu. Korošceva in dr. Brejčeva pot k Radiću je bila za SLS usodepolna in porazna. Z njo so si požgali za seboj mostove in uničili vse upe klerikalnih volilcev.

Zahtevajte »Unijo« po vseh gostilnah, javnih lokalih in še posebno v industrijskih krajih!

Strokovni pregled.

Pozor! Rudarji v Lešah štrajkajo, lesni delavei v Novem mestu se nahajajo v mezdnem gibanju. Delavstvu svetujemo, da v omenjenih dveh krajih ne išče dela.

Tobačnemu delavstvu v prevdarek. Delavstvo tobačne tovarne se že dolgo časa bori za svoj obstanek, toda kakor je videti, brez uspeha. Poslanci Jugoslovanskega kluba res dobro »intervenirajo« pri monopolni upravi. Če bo uspeh njih intervencij tako napredoval — kot dozdaj — potem se res zgodi še, kakor proročujejo poznavalci »klerikalnih uspehov« — da bo v kratkem monopolna uprava odpustila 60 delavk. Naše mnenje je, da naj bi gospodje nekoliko manj intervenirali, pa bi bilo za tobačno delavstvo boljše, ker

Drzavljanska vojna na Kitajskem. Dete pekingske vlade napadajo sežež južno-kitajske vlade kanton. — Južno-kitajska armada je baje doseglaj vse napade odbila.

Fašizem v nevarnosti. Italijanski fašizem je v opasnosti: liberalci, demokrati in radikalci se trgajo za sprejem v fašistovski organizacije. Zato je fašistovski državni podtajnik Silvio Gal izdal ukaz, da se morajo iz fašistovskih organizacij črtati vse one osebe, ki so se vpisale med fašiste po 30. oktobru 1922, t. j. po fašistovskem preobratu. Svoj ukrep utemeljuje Gal s tem, da se ljudje iz »stare garde« potegujejo samo za odlikovanja in da hočejo h koritom. »Fašizem pa ne pozna niti svetinj, niti korit, niti razlike med starimi in mladimi. Fašizem zavrača vse parasite.« To bi veljalo lahko tudi za kako nefašistovsko državo!

Lausanska konferenca se bo zopet obnovila. Dne 19. t. m. se je pripeljal v Beograd šef turške delegacije za pogajanja v Lausanni, Izmet-paša. Poprašal je, kedaj pride dr. Ninčić v Lausanno. Ko je izvedel, da Ninčić tokrat ne bo vodil naše delegacije, je bil zelo iznenaden. Tajnik Izmet-paše je povedal novinarjem, da ima Izmet-paša vsa polnomočja za podpis in zaključenje mirovne pogodbe. Mnenje Izmet-paše in njegove delegacije je zelo optimistično. — Naša delegacija je odpotovala 20. t. m., predsedoval ji bo naš curiški poslanec Miljutin Jovanović. Londonski politični krogi sodijo, da bo trajala konferenca kakih pet tednov.

Izseljevanje v Sev. Ameriko je v bodoče skoraj popolnoma izključeno, ker se je število izseljeniškega kontingenta za Jugoslavijo znižalo od 6426 na 890. Pripominjamo, da so ameriške oblasti zelo stroge in da je zato izključeno, da bi se mogel kdo brez dovoljenja in potniškega lista vseliti.

Velika eksplozija. V ferrolitni tovarni za gume v Budimpešti je nastala velika eksplozija, ker se je vnela večja količina celuloida. Delavci in delavke so drveli v gorečih oblekah na prosto in se onesveščali. Požarna bramba je prišla takoj na lice mesta in je z veliko težavo gasila požar, ker je bila vsa oprema v ognju. Po pretoku pol ure so našli 12 popolnoma ožganih trupel. Osem delavcev je bilo težko ranjenih.

Potres. Iz Meksike poročajo, da je katastrofalen potres porušil meksikansko obal od Veracruzu do mesta San Louis Potosi. Po izpovedbi beguncev so izginile cele plantaže. Odprla se je tudi zemlja, iz katere puhle strupeni plini. O številu žrtev ni še nobenega poročila.

ZBIRAJTE ZA TISKOVI SKLAD.

no gledal na skremžani obraz? In sedaj se hoče izpovedati! Seveda bo izdala tudi mene. Dobro, da mora duhovnik molčati! Sicer bi jo izpovedala kar jaz... Kmalu nato je stekla soseda po duhovnika.

»Marjana, ali nisi šla po gospoda? Prosim te, hiti, da ne bo prepoznal je prosila bolnica.

»Pomiri se, Neža, sem ze poslala sosedo ponjet. Kmalu bodo tukaj — in ti boš rešenal«

»Ah kako boli, kako peče tu noter, Marjana. Bog naj se me usmili! Ah, ali jih ne vidiš? Ali niso mati stopili noter? In ali ni to naša Tinca, v beli obleki in blede v obraz, ki izteguje roke proti meni? — Joj, pusti me, pusti me! Vsa preplašena se je obrnila in hotela skriti obraz pod odejo. Še sicer brezčutna Marjana se je zgrozila in zbežala iz hiše...

Zunaj so se začuli koraki. Prišli so duhovni gospod in z njimi so prišli mnogi vaščani. Pred hišo so poklekli v prah in prižgali svečke, ki so jih prinesli s seboj. Gospod se je obrnil in jih blagoslovil, nato pa je stopil v hišo k bolnici. Ljudje so ostali v veži in kleče molili na glas, med tem pa je Neža pripovedovala strmečemu duhovniku svoje grehe. — Dolgo je trajala njena izpoved. Ko se je očistila velikega greha,

upošteva jih itak nihče. O tej stvari spregovorimo še prihodnjic.

Protest domačega delavstva proti importiranju. Preteklo sredo, t. j. 18. t. m. so v Mestnem domu domači delavci odločno protestirali proti importiranju tujih delavcev, posebno iz Avstrije. Shoda se je udeležilo precejšnje število delavstva. Govorilo je več govornikov. Proti enemu glasu za vseim ostalimi je bila sprejeta resolucija, ki najodločneje protestira proti importiranju tujega in zapostavljanju domačega delavstva in uradništva. Od podjetij je treba zahtevati, da odstranijo vse tuje, neslovensko delavstvo. Od vlade resolucija zahteva, da z jasnimi in strogimi naredbami prepreči naval tujih zagriženih nasprotnikov in da štiti domačine. Zakon o zaščiti delavcev naj se brezpogojno izvaja. Vlada se nadalje poziva naj vpostavi obrtno nadaljevalne šole in iste prenove v dobre strokovne šole. Shod se je zaključil ob 20. uri.

Iz železničarskih krogov. Izenačenje prejemkov uslužbencem pri južni železnici se je izvršilo na čuden način. Nastavljenci, uslužbenci in poduradniki so dobili 1 do 2 Din priboljška na dan. Kot odškodnino za stanarino so dobili uslužbenci na postajah 20%no povišanje temeljne plače, katera znese od 70 do največ 200 Din mesečno. Neverjetno je to, da odškodnine in stanarino niso dobili uslužbenci pri obratnem ravnateljstvu, kakor bi jo oni ne potrebovali.

Tako se štiti delavstvo! Ministrstvo za prehrano na Čehoslovaškem je izdalo odlok, s katerim se prepoveduje vsako tudi najmanjše zvišanje cen sladkorju. Kdor bi se tega odloka ne držal, naj se ga naznani takoj oblastem in zaslužen plačilo mu ne izostane. Pri nas vseh takih odlokov, postav, naredb itd. še pogrešamo.

Nad pol milijona stavbinskih delavcev se je v Londonu pogajalo za zboljšanje svojih mezd, toda brez uspeha. Zmagali so podjetniki, vsled tega, ker se jim delavstvo ne smili, in so jih vrh tega še odpustili. Ali ni to res človeško?

V Gradcu na Štajerskem so stopili v štrajk krojači in šivilje. Zahtevajo, da se jim plače zvišajo za 15 odstotkov. Delodajalci jim ponujajo 5-7 procentov priboljška.

Dopisi.

Trbovlje. Skoro vsak dopisnik pričinja z dopisovanjem delavskih razmer, dasi nima skoraj nobeden kaj izvanrednega poročati. Kakršne so razmere v enem kraju, take so tudi v drugem. Dosti razlike ne bo. Da je za delavstvo od dne do dne slabše. Delodajalci so se posebno zadnje čase utrdili v prepričanju, da je treba svoje milijonske dobičke povečati, seveda na račun dobrih ljudi, ki vse to mirno prenašamo. Delavske razmere so danes take, da jemljejo človeku veselje do življenja in zato si pa skušamo isticga od časa do časa olepšati, oziroma vzpodbuditi veselje do njega z raznimi prireditvami in zabavami. Da še tega ne bi bilo, potem je najbolje umreti danes ko jutri. Dosti je nas, ki delamo v jami, da ga radi pijemo. Ne smemo reči, da smo vsi. Ali rudar si ga že mora nekoliko privoščiti. Naše delo je hudičevo in naporno. Delo naše rabi človeških sil in če te hočeš obdržati, potem moraš včasih tudi jamo pozabiti.

Iz Tržiča. Ze v zadnji številki Unije smo Van sporočili, da med lukajšnjim delavstvom vlada precejšnje zanimanje za Unijo. To pa samo radi tega, ker delavstvo vidi, kaj delajo Uniji nasprotne organizacije. Delavstvo bi rade imele v svojih organizacijah, ne znajo pa z njim občeavati. Namesto, da bi delale zanj ali ga vsaj podučevale, ker pomagati mu dosti ne morejo, gredo in se blažijo med sabo. Ta črni sociji napadajo ta rdeče, ali narobe. Pred dobrim tednom smo imeli shod socialistov, a veste, da na tem shodu ni bilo drugega ko blatenje, seveda največ po

ta črnih. Unijo se je za sedaj samo omenilo, da obstoji še ena nova organizacija po imenu »Unija«. Kadovedni smo, kaj nam bodo rekli krščanski boljševiki na prihodnjem shodu, seveda revanžirali se bodo nad socialpatrioti. Tako se godi nam delavcem v Tržicu. Iz nas se norčuje eni kot drugi in zato smo se odločili, da podpiramo Unijo. Do tega prepričanja smo prišli, ker le s stvarnim in prenišljenim delom bomo pomagali sebi in svojim družinam.

Delavec.

Dolnja Straža. V nedeljo, dne 22. t. m. smo imeli sestanek SSDU. Sestanka se je udeležil tudi tajnik SSDU Fr. Zupanc, ki nam je natančno razložil pomen in namen SSDU. Rekel nam je, da so SSDU ustanovili delavci in mali kmetje z namenom, da revnemu ljudstvu pomagajo. Nadalje nam je tudi povedal, da je Unija le strokovna organizacija, politično se pa naslanja na demokratsko stranko. Zatorej je dolžnost vseh članov, da kot najmočnejšo stranko v Jugoslaviji podpirajo. Po sestanku se je razvila precej živahna debata. Na sestanku se je tudi pobiralo za tiskovni sklad. Nabralo se je vsega skupaj 46 dinarjev. Za danes naj zastopuje toliko, o sestanku bomo še govorili drugič.

Stranice. Skoro bi rekel, da ga ni kraja, kjer bi delavstvo toliko trpelo kakor ravno pri nas v Stranicih. Iz strahu pred Hassenbichelnom se ne upa delavstvo več shajati. Preje smo še napravili včasih kak sestanek, toda danes je še to nemogoče, ker se delavstvo boji tega zagriženega nemčurja preveč. Sedaj zadnje čase pa prihaja med delavce, obdaja nas s takimi psovkami, da če bo šlo tako dalje, da bomo morali nastopiti proti njemu in sicer na kompetentnih mestih. Orjune se nam manjka. Radovedni smo, ali uživajo res nemčurji v naši državi večje pravice, še celo taki, za katere bi skoro rekli, da so še vedno v tesni zvezi s Habsburgovci. Ali res ni nikogar, ki bi se za narodne delavce pobrigal.

Gospodarstvo.

Vinski trg. Trgovina z vinom počiva popolnoma. V doglednem času se pričakuje od vlade, da izda nekatere olajšave v izvoznih določbah. Današnjemu brezupnemu stanju je zelo veliko krivo pomanjkanje denarja. Ker grozi lanskemu vinu nevarnost, da se pokvari, za to mu cene padajo. Cene dalmatinskemu črnemu vinu so nekoliko poskočile, ker ga je kupila par tisoč hektolitrov Svica.

Kvas se mora po odredbi železniškega ministrstva odpredelati brez vsakega odlašanja. Skrajni čas, da je to odrejeno.

Razno.

Srečno moštvo. Angleški admiral Mc. Lee je bil zelo strog poveljnik. Nekoč, ko je stopil pri Portsmouthu na suha tla, ga je vprašal prijatelj: »Kako se ti godi?« »Izvrstno.« — »In tvojemu moštvo?« — »Moštvo je zelo veselo in srečno.« — »Kako to?« — »Ravno sem dal pretepesti 16 mornarjev; ti so zelo srečni, ker niso bili tepeni.«

Moderni otroci. Suzane Poyer, stara 15 let, je skočila v Parizu pred očmi svoje matere v reko Seine. Deklica je bila razljutena, ker ji je mati prepovedala nositi svilene nogavice in izostajati po noči na plesih in drugih zabavah. Deklica je izjavila že poprej, da si bo končala življenje, ker je brez vrednosti, ako je brez svile in plesa.

Organizacijski vestnik

Vse podružnice, ki žele, da se vrše na dan 1. maja shodi ali sestanki, naj nam to javijo telegrafično, vsaj do 30. t. m. opoldne. — Doslej so jih prijavele Konjice, Čršak, Sladki vrh, Stranice, Preserje, Tržič, Kranj in Polhov gradec.

Nerednosti pri dostavljanju »Unije«. Ker se zadnje čase ponavljajo

slučaji, da so v dostavljanju našega lista v posameznih rajonih velike nerednosti, prosimo vse cenj. naročnike, da nam vsako nerednost v dostavljanju lista nemudoma sporoče bodisi pisмено ali ustmeno v naši upravi (Ljubljana, Narodni dom, I. nadstr.)

Cenjene čitatelje opozarjamo že sedaj na to, da v kratkem začneta izhajati v našem listu dva zanimiva romana, in sicer najprej »Kazen«, roman iz malomestnega življenja in nato napet roman »Zločin«, v katerem se bodo vrstile slike iz kmetskega

življenja, iz oficirskih krogov iz velikomestnega blata. Kdor neče zamuditi lepega čtiva, naj se pravočasno naroči na »Unijo«.

Za tiskovni sklad nabrano vsoto priobčimo prihodnjic.

Mesto šteparice se išče pri kateri si bode tvrdki. Naslov pove uprava.

V. JELOČNIK, Rožna dolina
»JADRAN ČAJ«
je najboljši.

Prva z zlato kolajno odlikovana čevljarška delavnica

R. Monjac

Maribor - Jurčičev trg številka 9.
Najnižje cene! Solidna postrežba!

Čevljarstvo IVAN SMREKAR Maribor

Slomškov trg št. 11 na dvorišču
Špecialist za delavske čevlje.

Čevlji iz kravje kože . . . Din 170.—
Bokskalf črni la . . . » 275.—
» » lla . . . » 250.—
Ševro la . . . » 300.—

Popravila točno. Najnižje cene.

Stojnica na Glavnem trgu vsako soboto.

Manufakturna zaloga

Ivan Gabrič

Maribor, Vetrinjska ulica 2.

nudi po najnižjih cenah manufakturno blago, kakor vsakovrstno in najboljšo blago za ženske in moške, nadalje vsake vrste platno za perilo, druke, kretone, svilene rute, cefir, hlačevine, sploh vse potrebščine za krojače in šivilje.

Manufakturna trgovina

FRANJO MAJER

Maribor, Glavni trg 9

Zaloga raznovrstnega češkega sukna, ševjota in kamgarna za moške in ženske obleke, platna, perila, nogavic, sešitih odev, pirotskih preprog i. t. d.

I. BALOH MARIBOR

Priporočila v nakup razne toaletne potrebščine, kakor mila, kolinske vode, olja za lase itd. Nadalje nogavice, naramnice, košare za potovanja in pleteno pohištvo.

Na drobno. Na debelo.

Priporočila se restavracija na glav. kolodvoru v Ljubljani.

IVAN KRAVOS

Trgovina in zaloga
Aleksandrova cesta 13

MARIBOR

Sedlarska delavnica
Slomškov trg številka 6

Različne opreme za težke in lahke vožnje, kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine za konje. — Velika izbira potnih kovčkov, listnic, denarnic, tobačnic, nahrbtnikov i. t. d. — Nagobčniki, ovratniki in biči za pse.

Gamače

Gonil. jermeni v vseh širinah od 30-250 mm iz la usnja.

Iv. Bonač

zaloga papirja priporočila vse pisar. predmete.

OGLEJTE SI

pri tvrdki novo zalogo manufakture za ženske in moške obleke, srajc, hlač, nogavic, kravati i. t. d.

M. FELDIN, MARIBOR

GRAJSKI TRG ŠT. 1

VETRINJSKA ULICA

Najnižje cene!